

VEDLEGG XIII

NEVNT I ARTIKKEL 6.1

BESKYTTELSE AV IMMATERIALRETTIGHETER

VEDLEGG XIII

NEVNT I ARTIKKEL 6.1 (BESKYTTELSE AV

IMMATERIALRETTIGHETER)

BESKYTTELSE AV IMMATERIALRETTIGHETER

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

ARTIKKEL 1

Definisjon av immaterialrett

I denne avtalen skal «immaterialrett» omfatte særlig opphavsrett, herunder vern av datamaskinprogrammer og innsamlede og ordnede data (databaser), samt nærstående rettigheter, varemerker for varer og tjenester, geografiske betegnelser (herunder geografiske opprinnelsesbetegnelser) for varer, og opprinnelsesangivelser for varer og tjenester, design, patenter, plantesorter, kretsmønstre (topografier) for integrerte kretser samt fortrolige opplysninger, og rettighetene knyttet til vern mot illojal konkurranse.

ARTIKKEL 2

Internasjonale konvensjoner

1. Med henblikk på kapittel 6 (Beskyttelse av immaterialrettigheter) i avtalen og dette vedlegget får følgende multilaterale avtaler anvendelse og blir herved innlemmet i avtalen med de nødvendige tilpasninger:

- a) TRIPS-avtalen,
- b) Paris-konvensjonen av 20. mars 1883 angående beskyttelse av den industrielle eiendomsrett, som revidert ved Stockholm-dokumentet av 1967 (Paris-konvensjonen),
- c) Bern-konvensjonen av 9. september 1886 til beskyttelse av litterære og kunstneriske verk, som revidert ved Paris-akten av 1971,
- d) internasjonal konvensjon av 26. oktober 1961 om rettsvern for de rettigheter som tilkommer utøvende kunstnere, fremstillere av fonogrammer samt kringkastingsforetak,
- e) Nice-avtalen av 15. juni 1957 angående den internasjonale klassifikasjon av varer og tjenester for registrering av varemerker, som revidert ved Genève-dokumentet av 1977,

- f) Budapest-konvensjonen av 28. april 1977 om internasjonal anerkjennelse av deponering av mikroorganismer i forbindelse med behandling av patentsaker,
- g) Konvensjon om patentsamarbeid av 19. juni 1970, revidert ved Washington-dokumentet av 2001,
- h) Protokoll av 27. juni 1989 til Madrid-overenskomsten om den internasjonale registrering av varemerker,
- i) Genève-avtalen av 1999 til Haag-overenskomsten om internasjonal registrering av design,
- j) Internasjonal konvensjon av 1991 om vern av nye plantesorter (UPOV), med mindre den berørte parten allerede har tiltrådt UPOV av 1978¹,
- k) Marrakech-traktaten av 27. juni 2013 om tilgang til utgitte åndsverk for blinde og synshemmede.

2. Partene skal ratifisere eller tiltre følgende avtaler innen to år etter at avtalen har trådt i kraft, forutsatt at de ennå ikke er part i eller overholder de materielle bestemmelsene i avtalene innen samme dato:

- a) Verdensorganisasjonen for immaterialretts (WIPO) traktat av 20. desember 1996 om opphavsrett, og
- b) WIPO-traktaten om fremføringer og fonogrammer av 20. desember 1996 (WPPT).

3. Partene er enige om å omgående holde ekspertmøter, på anmodning fra en part, om aktiviteter i tilknytning til konvensjonene nevnt i nr. 1 til 2, eller framtidige internasjonale konvensjoner om harmonisering, forvaltning og håndheving av immaterialrettigheter, og om virksomhet i internasjonale organisasjoner som WTO og WIPO, samt om forbindelser partene har med ikke-parter i saker som vedrører immaterialrettigheter.

4. Bestemmelsene i dette vedlegget skal ikke berøre Erklæringen om TRIPS-avtalen og folkehelsen vedtatt 14. november 2001 (Doha-erklæringen), og heller ikke endringen av TRIPS-avtalen som ble vedtatt av WTOs hovedråd 6. desember 2005.

¹ Liechtenstein er ennå ikke part i Den internasjonale konvensjonen om vern av nye plantesorter (UPOV). Forpliktelsene som følger av at UPOV innlemmes i denne avtalen, får anvendelse for Liechtenstein når landet er blitt part i UPOV.

AVDELING II

STANDARDE FOR TILGANG TIL IMMATERIALRETTIGHETER, SAMT OMFANG OG UTØVELSE AV IMMATERIALRETTIGHETER

ARTIKKEL 3

Opphavsrett og nærstående rettigheter

1. Uten at det berører forpliktelsene fastsatt i de internasjonale avtalene som partene er part i, skal partene, i samsvar med sine nasjonale lover og forskrifter, gi og sikre tilstrekkelig og effektivt vern for opphavere, utøvende kunstnere, produsenter av lydopptak og film samt kringkastingsforetak for henholdsvis sine verk, framføringer, fonogrammer, den første innspillingen av en film og kringkastingssendinger. I dette vedlegget menes med «film» et filmverk eller audiovisuelt verk eller levende bilder, med eller uten lyd.
2. I tillegg til vernet som er fastsatt i de internasjonale avtalene som partene er part i, eller som partene skal ratifisere eller tiltre i henhold til artikkel 2 (Internasjonale konvensjoner) nr. 2, skal hver part gi og sikre produsenter av videogrammer vern ved å anvende artikkel 11, 12, 13 og 14 i WPPT, med de nødvendige tilpasninger.
3. Partene skal sikre at et kringkastingsforetak i det minste har enerett til å tillate følgende handlinger: ny kringkasting av sine sendinger, opptak av sine sendinger, reproduksjon og distribusjon av opptak, og overføring til allmennheten over tråd eller trådløst, herunder videresending og tilgjengeliggjøring for allmennheten av sine faste sendinger på en slik måte at allmennheten kan få tilgang til disse sendingene fra et selvvalgt sted og på et selvvalgt tidspunkt.
4. I sine nasjonale lover og forskrifter kan partene ha samme typer begrensninger og unntak med hensyn til vern av framstillere av den første innspillingen av en film og til kringkastingsforetak som de har i sine nasjonale lover og forskrifter for vern av litterære og kunstneriske verk.
5. Vernetiden som skal gis framstillere av den første innspillingen av en film i henhold til avtalen, skal vare minst 50 år regnet fra utløpet av det året da filmen ble utgitt, eller, dersom det ikke foreligger slik utgivelse innen 50 år etter at filmen ble innspilt, 50 år fra utløpet av det året da innspillingen ble gjort.
6. Vernetiden som skal gis til kringkastingsvirksomheter i henhold til avtalen, skal vare minst 20 år fra slutten av det året da kringkastingen fant sted.
7. Der det er hensiktsmessig, skal hver part fremme opprettelsen av organer for kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettigheter og oppmuntre slike organer til å arbeide på en rettferdig, effektiv, offentlig åpen og ansvarlig måte overfor sine medlemmer, herunder åpen og transparent journalføring av innsamling og fordeling av inntekter. Hver part kan oppmuntre til etablering av gjensidige ordninger mellom

sine respektive forvaltningsorganisasjoner for å sikre enklere lisensiering av innhold og deling av inntekter fra rettigheter.

ARTIKKEL 4

Varemerker

1. Partene skal gi varemerker for varer eller tjenester et tilstrekkelig og effektivt vern. Ethvert kjennetegn eller enhver kombinasjon av kjennetegn som er egnet til å skille en virksomhets varer eller tjenester fra andre virksomheters varer og tjenester, skal kunne utgjøre et varemerke. Slike kjennetegn, særlig ord, herunder kombinasjoner av ord, personnavn, bokstaver, sifre, figurative elementer, varens eller varemballasjens form, lyder, kombinasjoner av farger, samt enhver kombinasjon av slike kjennetegn, skal være egnet for registrering som varemerke. Når kjennetegnene ikke i seg selv har adskillende evne for de aktuelle varene og tjenestene, kan partene gjøre registrering betinget av at kjennetegnene er blitt distinktive som følge av bruk. Partene kan sette som vilkår for registrering at varemerker skal kunne gjengis i registeret på en slik måte at vedkommende myndigheter og allmennheten klart og tydelig kan avgjøre gjenstanden for det vernet som innehaveren gis.

2. Partene skal gi innehavere av registrerte varemerker enerett til å hindre alle tredjeparter som ikke har innehaverens samtykke, fra å bruke, i handelssammenheng, identiske eller liknende tegn for varer eller tjenester som er identiske med varene eller tjenestene som varemerket er registrert for, eller som likner på dem, dersom det er sannsynlig at slik bruk vil medføre forveksling. Dersom det brukes et identisk tegn for identiske varer eller tjenester, skal det antas at forveksling vil være sannsynlig. Rettighetene beskrevet ovenfor skal ikke berøre eventuelle eksisterende kjente rettigheter, og de skal heller ikke påvirke partenes mulighet til å gjøre rettigheter tilgjengelige på grunnlag av bruk.

3. Vernet i henhold til nr. 2 skal ikke begrenses til identiske eller lignende varer eller tjenester i tilfeller der varemerket er velkjent i det aktuelle landet, og der bruk av varemerket uten rimelig grunn ville dra en utilbørlig fordel av, eller være til skade for, det eldre varemerkets særpreg eller anseelse.

4. Ingen av partene kan sette som vilkår for at et varemerke er velkjent, at varemerket er registrert i denne partens jurisdiksjon eller i en annen jurisdiksjon, oppført på en liste over velkjente varemerker, eller tidligere anerkjent som et velkjent varemerke.

5. Partene bekrefter på nytt betydningen av, og skal være veiledet av prinsippene nedfelt i, WIPOs felles anbefaling om bestemmelser om vern av velkjente merker, vedtatt av forsamlingen i Parisunionen for beskyttelse av den industrielle eiendomsrett og WIPOs generalforsamling i 1999, og WIPOs felles anbefaling om bestemmelser om vern av merker og andre industrielle rettigheter til kjennetegn, på internett, vedtatt av forsamlingen i Parisunionen for beskyttelse av den industrielle eiendomsrett og WIPOs generalforsamling i 2001.

6. Dersom gjengivelsen av et varemerke i en ordbok, et leksikon eller lignende oppslagsverk, i trykt eller elektronisk form, ikke nevner at varemerket er registrert, og

dermed gir inntrykk av at varemerket utgjør den generiske betegnelsen for de varene eller tjenestene som det er registrert for, skal utgiveren av verket på anmodning fra innehaveren av varemerket sørge for at gjengivelsen av varemerket ledsages av en opplysning om at det er et registrert varemerke. Når det gjelder verk i trykt form, skal dette angis senest i den neste utgaven av utgivelsen.

ARTIKKEL 5

Patenter

1. Partene skal i sine nasjonale lover og forskrifter minst sikre at patenter er tilgjengelige for alle oppfinnelser, uansett om de er produkter eller prosesser, på alle teknologiske områder, forutsatt at de er nye, har oppfinnelseshøyde og kan utnyttes industrielt. Med forbehold for bestemmelsene i nr. 3 og 4 skal patenter være tilgjengelige, og patentrettigheter skal kunne etableres uten forskjellsbehandling med hensyn til hvor oppfinnelsen er gjort, på hvilket teknologiområde og hvorvidt produktene er importert eller framstilt lokalt. Innførsel og markedsføring av et produkt skal anses som «utnyttelse av patentet» i importlandet.

2. Med forbehold for bestemmelsene i nr. 3 og 4, og forenlig med nr. 1 skal partene sikre at patenter er tilgjengelige for oppfinnelser som gjøres gjeldende som nye bruksområder for et kjent produkt og nye framgangsmåter eller prosesser for bruk av et kjent produkt. En part kan begrense disse nye bruksområdene, framgangsmåtene og prosessene til slike som ikke gjør krav på enerett til bruken av produktet som sådan.

3. Partene kan unnta fra patenterbarhet oppfinnelser som det er nødvendig å hindre kommersiell utnyttelse av på deres territorium for å beskytte offentlig orden og moral, herunder for å beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller helse eller for å unngå alvorlig skade på miljøet, forutsatt at utelukkelsen ikke gjennomføres bare fordi utnyttelsen er forbudt i henhold til partenes nasjonale lover og forskrifter.

4. Hver part kan også unnta fra patenterbarhet

- a) enhver oppfinnelse av kirurgiske eller terapeutiske metoder for behandling av mennesker eller dyr eller av diagnostiske metoder anvendt på mennesker eller dyr; denne bokstaven får ikke anvendelse på produkter, særlig stoffer eller forbindelser, til bruk i noen av disse metodene, og
- b) plantesorter eller dyreraser eller i det vesentlige biologiske prosesser for produksjon av planter eller dyr og planter eller dyr som utelukkende er framstilt ved hjelp av en i det vesentlige biologisk prosess; dette nummeret får ikke anvendelse på mikrobiologiske framgangsmåter eller produkter av disse.

5. Partene skal gi patentsøkere mulighet til å gjøre endringer og rettelser, samt uttale seg i forbindelse med søknaden.

6. Partene, som erkjenner fordelene ved åpenhet i patentsystemet, skal bestrebe seg på å offentliggjøre upubliserte patentsøknader som er under behandling, omgående etter

utløpet av 18 måneder fra inngivelsesdagen, eller, dersom prioritet påberopes, fra prioritetsdagen.

7. Dersom en patentsøknad som er under behandling, ikke offentliggjøres omgående i samsvar med bestemmelsene i nr. 6, skal partene offentliggjøre søknaden eller det tilsvarende patentet så snart det er praktisk mulig.

8. Partene skal sørge for at patentsøkere kan kreve tidlig offentliggjøring av en søknad før utløpet av fristen nevnt i nr. 6.

9. Hver part kan oppstille unntak for patenter i tilknytning til handlinger som er nødvendige for å oppnå markedsføringstillatelse for et legemiddel (unntak for regulatorisk gjennomgang). Unntaket skal ikke komme i urimelig konflikt med en alminnelig utnyttelse av patentet og skal ikke urimelig skade patenthaverens legitime interesser, idet det tas hensyn til tredjeparters legitime interesser.

10. Partene skal legge til rette for supplerende vernetid for legemidler og plantevernmidler dersom rettigheten som patentet gir, har blitt forsinket gjennom administrative prosedyrer for markedsføringstillatelse, slik at den effektive bruken av patentet utgjør mindre enn 15 år. Den supplerende vernetiden skal beregnes fra utløpet av den maksimale patenttiden på 20 år for en periode som tilsvarer perioden mellom inngivelsesdatoen for patentsøknaden og datoen for den første markedsføringstillatelsen for produktet, redusert med en periode på 5 år. Slik supplerende vernetid skal dekke en periode på maksimum fem år² og skal innvilges på følgende betingelser:

- a) produktet er beskyttet av et patent som er i kraft,
- b) det foreligger en offisiell markedsføringstillatelse for legemiddelet eller plantevernmiddelet,
- c) produktet har ikke allerede vært gjenstand for et supplerende beskyttelsessertifikat³, og
- d) tillatelsen nevnt i bokstav b) er den første tillatelsen til å bringe produktet i omsetning som legemiddel eller plantevernmiddel.

Den faktiske vernetiden som patentet gir, og den supplerende vernetiden skal til sammen ikke overstige 15 år⁴.

² For legemidler som er utprøvd for pediatrik bruk, kan en seks måneders forlengelse av den supplerende vernetiden innvilges dersom dette er fastsatt i en parts nasjonale lover og forskrifter.

³ En part kan fastsette at dersom to eller flere patentinnehavere innleverer søknader for samme produkt basert på forskjellige patenter, og det ennå ikke er innvilget supplerende vernetid, kan den supplerende vernetiden innvilges hver enkelt søker, med forbehold for partens nasjonale lover og forskrifter samt rettspraksis.

⁴ For legemidler som er utprøvd for pediatrik bruk, kan en seks måneders forlengelse av den supplerende vernetiden innvilges dersom dette er fastsatt i en parts nasjonale lover og forskrifter.

ARTIKKEL 6

Fortrolige opplysninger

1. Partene skal, når de som vilkår for å godkjenne markedsføring av legemidler eller plantevernmidler og biocidprodukter som inneholder kjemiske eller biologiske enheter, krever at det framlegges fortrolige prøvingsdata eller andre data som er svært arbeidskrevende å framskaffe, beskytte slike data mot illojal kommersiell utnytting. Partene skal også beskytte slike data mot offentliggjøring, unntatt når det er nødvendig for å verne allmennheten, og bortsett fra når det treffes tiltak for å sikre at slike data beskyttes mot illojal kommersiell utnytting.
2. Partene skal hindre søkere av markedsføringstillatelse i å legge til grunn eller henvise til fortrolige prøvingsdata eller andre data som den første søkeren har framlagt for vedkommende myndighet, i en periode på minst fem år for legemidler og minst ti år for plantevernmidler og biocidprodukter, regnet fra datoen for den første markedsføringstillatelsen i den parten der det søkes om markedsføringstillatelse.
3. For legemidler skal partene i tillegg sikre at legemidler som bygger på eller henviser til fortrolige prøvingsdata eller andre data som den første søkeren har framlagt for vedkommende myndighet, ikke bringes i omsetning før det er gått minst fem år, regnet fra datoen for den første markedsføringstillatelsen i den parten der det søkes om markedsføringstillatelse.
4. Perioden for legemidler nevnt i nr. 3 skal forlenges med minst ett år dersom innehaveren av markedsføringstillatelsen, i det minste i løpet av de første tre årene av den perioden, oppnår en tillatelse for en eller flere nye behandlingsindikasjoner som under den vitenskapelige evalueringen forut for tillatelsen anses å gi en betydelig klinisk fordel sammenlignet med eksisterende behandlingsformer.
5. Partene kan tillate at det legges til grunn eller henvises til slike data for å unngå unødvendig gjentakelse av forsøk med plantevernmidler og biocidprodukter som involverer virveldyr, forutsatt at den første søkeren får tilstrekkelig kompensasjon.
6. Vernetiden for testdata for legemidler fastsatt i denne artikkelen skal økes opp mot eller til det europeiske vernenivået, dersom Ukraina innfører et slikt nivå i sine nasjonale lover og forskrifter eller i en internasjonal avtale med en tredjepart. Økningen skal få virkning fra samme tidspunkt som en nasjonal lov eller forskrift, eller en internasjonal avtale som inneholder en slik forlengelse av vernetiden, trer i kraft.⁵

ARTIKKEL 7

Design

1. Partene skal i sine nasjonale lover og forskrifter sikre et tilstrekkelig og effektivt vern av design.

⁵ Den økte vernetiden skal også gjelde for legemidler som har fått markedsføringstillatelse inntil tre år før den økte vernetiden trer i kraft.

2. Varigheten av vernetiden i partene etter registrering skal være minst fem år. Partene skal fastsette at rettighetshaveren kan få forlenget vernetiden med en eller flere perioder på fem år hver, opp til en samlet vernetid på 25 år fra inngivelsesdatoen.
3. Partene kan fastsette kortere vernetid for design til deler som benyttes til reparasjon av et produkt.
4. Partene kan fastsette vern av uregistrerte design i henhold til sine nasjonale lover og forskrifter.

ARTIKKEL 8

Geografiske betegnelser

1. Partene skal i sine nasjonale lover og forskrifter sikre tilstrekkelige og effektive muligheter til å verne geografiske betegnelser for alle varer.
2. I dette vedlegget menes med «geografiske betegnelser» betegnelser som viser til en vare som har sin opprinnelse på en parts territorium, eller i en region eller på et sted på dette territoriet, når en bestemt kvalitet, et bestemt omdømme eller andre egenskaper ved denne varen i det vesentlige kan tilskrives dens geografiske opprinnelse.
3. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 23 i TRIPS-avtalen skal partene påse at berørte parter har rettslige midler til å hindre at en geografisk betegnelse brukes for varer som ikke har opprinnelse på det stedet som er angitt i den aktuelle betegnelsen, på en måte som villeder allmennheten med hensyn til varenes geografiske opprinnelse, eller som innebærer illojal konkurranse etter Paris-konvensjonen artikkel 10*bis*.
4. En part skal, på eget initiativ, dersom partens nasjonale lover og forskrifter tillater det, eller på anmodning fra en berørt part, nekte eller ugyldiggjennere registreringen av et varemerke som inneholder eller består av en parts geografiske betegnelse for varer som ikke har opprinnelse på det angitte territoriet, dersom slik bruk villeder allmennheten med hensyn til varenes egentlige geografiske opprinnelse.
5. Partene skal påse at berørte parter har rettslige midler til å hindre bruk av en geografisk betegnelse for landbruksvarer og næringsmidler for identiske eller sammenlignbare varer som ikke har opprinnelse på det stedet som er angitt i den aktuelle betegnelsen; dette gjelder også i de tilfeller der varens virkelige opprinnelse er angitt eller den geografiske betegnelsen er brukt i oversettelse eller ledsaget av uttrykk som «slag», «type», «stil», «etterligning» eller lignende.
6. Uten at det berører denne artikkelen, gjelder tillegg 1 (Gjensidig anerkjennelse og beskyttelse av geografiske betegnelser, geografiske opprinnelsesbetegnelser og opprinnelsesangivelser) den gjensidige anerkjennelsen og beskyttelsen av geografiske betegnelser i Sveits, Liechtenstein og Ukraina.

ARTIKKEL 9

Opprinnelsesangivelser og landnavn

1. Partene skal i sine nasjonale lover og forskrifter sikre tilstrekkelige og effektive muligheter til å verne opprinnelsesangivelser, navn, våpenskjold og nasjonalflagg for alle varer og tjenester.
2. I dette vedlegget menes med «opprinnelsesangivelser» direkte eller indirekte henvisninger til den geografiske opprinnelsen til varer eller tjenester.
3. Partene skal påse at berørte parter har rettslige midler til å hindre bruk av en opprinnelsesangivelse for varer som ikke har opprinnelse på det stedet som angis ved den aktuelle betegnelsen, blant annet når en slik angivelse brukes som varemerke, handelsnavn eller firmanavn på en måte som villeder allmennheten med hensyn til varenes geografiske opprinnelse, eller som innebærer illojal konkurranse etter Paris-konvensjonen artikkel 10bis.
4. Partene skal påse at berørte parter har rettslige midler til å hindre bruk av en opprinnelsesangivelse for tjenester, blant annet når en slik angivelse brukes som varemerke, handelsnavn eller firmanavn på en måte som villeder allmennheten med hensyn til geografisk opprinnelse, eller som innebærer illojal konkurranse etter Paris-konvensjonen artikkel 10bis.
5. Partene skal påse at berørte parter har rettslige midler til å hindre uriktig eller villedende bruk eller registrering av en parts landnavn eller av dens territorienavn, som varemerker eller som enhver annen beskyttet tittel, for eksempel firmanavn eller navn på sammenslutninger.
6. Nr. 5 får anvendelse selv om det geografiske navnet er oversatt eller brukt i en modifisert form, dersom slik bruk villeder allmennheten med hensyn til varens virkelige opprinnelsessted.
7. Partene skal i samsvar med sine forpliktelser etter artikkel 6ter i Paris-konvensjonen hindre at en parts våpenskjold, flagg og andre statselementer eller regionselementer brukes eller registreres som varemerker, design eller andre beskyttede titler, som firmanavn eller navn på sammenslutninger, i strid med de vilkårene som er fastsatt i denne partens nasjonale lover og forskrifter. Dette nummeret skal også gjelde for tegn som kan forveksles med en parts våpenskjold, flagg og andre statselementer eller regionselementer.
8. Uten at det berører denne artikkelen, gjelder tillegg 1 (Gjensidig anerkjennelse og beskyttelse av geografiske betegnelser, geografiske opprinnelsesbetegnelser og opprinnelsesangivelser) den gjensidige anerkjennelsen og beskyttelsen av opprinnelsesangivelser i Sveits, Liechtenstein og Ukraina.

AVDELING III

ERVERV OG OPPRETTHOLDELSE AV IMMATERIALRETTIGHETER

ARTIKKEL 10

Erverv og opprettholdelse

Når erverv av en immaterialrettighet er betinget av at rettigheten meddeles eller registreres, skal partene sikre at framgangsmåtene for meddelelse eller registrering er på minst samme nivå som i TRIPS-avtalen, særlig artikkel 62.

AVDELING IV

HÅNDHEVING AV IMMATERIALRETTIGHETER

ARTIKKEL 11

Generelt

Partene skal i sine nasjonale lover og forskrifter sørge for håndhevingsbestemmelser for rettigheter omfattet av artikkel 1 (Definisjon av immaterialrettigheter), som minst skal være på samme nivå som i TRIPS-avtalen, særlig artikkel 41 til 61.

ARTIKKEL 12

Tilbakehold av varer

1. Partene skal innføre prosedyrer som gjør det mulig for en rettighetshaver som har begrunnet mistanke om at det kan komme til å bli innført eller utført varer som innebærer en krenkelse av dennes immaterialrettigheter, å framlegge en skriftlig søknad for de vedkommende forvaltnings- eller rettsmyndighetene med krav om at tollmyndighetene holder tilbake varer som nevnt.
2. Partene skal også innføre prosedyrer for hvordan en rettighetshaver kan registrere sine immaterialrettigheter hos tollmyndighetene med tanke på varer som skal importeres eller eksporteres. Tollmyndighetene skal gjennomføre hensiktsmessige kontroller for å identifisere varer som mistenkes for å krenke disse registrerte immaterialrettighetene.
3. Tollmyndighetene skal, i samsvar med nasjonale prosedyrer, holde tilbake varer som mistenkes for å krenke immaterialrettigheter, og som det ble fremmet søknad for i henhold til prosedyren i nr. 1, eller som ble registrert i henhold til prosedyren i nr. 2.
4. Partene skal gjøre det mulig for sine vedkommende myndigheter å handle på eget initiativ og tilbakeholde varer ved begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av disse varene vil innebære en krenkelse av immaterialrettigheter.
5. Tollmyndighetene skal aktivt se etter og identifisere forsendelser som inneholder import- og eksportvarer som mistenkes for å innebære en krenkelse av en immaterialrettighet.
6. Partene skal gi sine tollmyndigheter fullmakt til å underrette rettighetshaveren, slik at vedkommende får mulighet til å fremme en søknad som nevnt i nr. 1 og registreringen som nevnt i nr. 2.
7. Det er underforstått at det ikke skal foreligge noen forpliktelse til å anvende framgangsmåtene i nr. 1 eller 2 ved tilbakehold av varer som er brakt i omsetning av rettighetshaveren eller med dennes samtykke.

8. Ved tilbakehold i henhold til nr. 1 og 2 som gjelder innførsel eller utførsel fra en parts tollområde, skal de vedkommende myndighetene i parten som tilbakeholder varene, underrette rettighetshaveren om tilbakeholdelsen, herunder de opplysningene som er nødvendige for å håndheve hans eller hennes rettigheter, slik som navnet og adressen til avsenderen eller avsenderne, og importøren eller eksportøren, alt etter hva som er aktuelt, og varemengden det dreier seg om.

9. Hver part skal sørge for at de vedkommende forvaltnings- eller rettsmyndighetene, på anmodning fra rettighetshaveren, har myndighet til å beslutte at produkter som er tilbakeholdt i henhold til nr. 1 eller 2, skal holdes beslaglagt inntil det foreligger en endelig avgjørelse i inngrepssaken.

10. Hver part skal sikre at, dersom de vedkommende myndighetene har avgjort at de mistenkte varene innebærer en krenkelse av immaterialrettigheter, det finnes ordninger som gjør det mulig for rettighetshaveren å kreve erstatning for, og bli holdt skadesløs mot, kostnader og utlegg som rettighetshaveren kan ha hatt i forbindelse med rettighetsutøvelsen og anvendelsen av rettsmidler som fastsatt i denne artikkelen.

11. Hver part kan unnta små mengder varer av ikke-kommersiell art som befinner seg i reisendes personlige bagasje eller er sendt i små forsendelser, fra anvendelsen av denne artikkelen. Denne artikkelen får anvendelse på små forsendelser som utgjør import eller eksport i et kommersielt omfang.

ARTIKKEL 13

Rett til inspeksjon

1. Vedkommende myndigheter skal gi den som søker om tilbakehold av varer, og andre personer som er involvert i tilbakeholdelsen, anledning til å inspisere varer som har blitt tilbakeholdt.

2. Ved undersøkelse av varer kan de vedkommende myndighetene ta stikkprøver og, i samsvar med den aktuelle partens nasjonale lover og forskrifter, overlevere dem eller sende dem til rettighetshaveren, på dennes uttrykkelige anmodning, utelukkende med sikte på analyse og for å legge til rette for den etterfølgende prosedyren. Dersom omstendighetene tillater det, skal prøvene returneres når den tekniske analysen er fullført, og eventuelt før varene frigis eller tilbakeholdelsen av dem oppheves. Enhver analyse av disse prøvene skal utføres på rettighetshaverens eget ansvar.

3. Den som deklarerer, besitter eller eier de antatt krenkende varene, kan være til stede ved inspeksjonen med sikte på å beskytte sine forretningshemmeligheter.

ARTIKKEL 14

Midlertidige tiltak og pålegg

1. Partene skal sørge for at deres rettslige myndigheter har myndighet til å beslutte raske og effektive midlertidige tiltak

- a) for å forhindre krenkelse av en immaterialrettighet, og særlig for å forhindre at varene bringes inn i handelskanaler under deres jurisdiksjon, herunder importerte varer umiddelbart etter tollklarering, og
- b) for å ivareta relevant bevismateriale i forbindelse med den angivelige krenkelsen.

2. Partenes rettsmyndigheter skal, når det er hensiktsmessig, kunne treffe midlertidige tiltak uten at den annen part er hørt, særlig når det er sannsynlig at en forsinkelse kan påføre rettighetshaveren uopprettelig skade, eller når det er en påviselig risiko for at bevismateriale ødelegges. Når det anmodes om midlertidige tiltak, skal partenes rettsmyndigheter handle raskt og treffe avgjørelse uten ugrunnet opphold.

3. Hver part skal sørge for at deres rettsmyndigheter, i sivilrettslige saker om håndheving av immaterialrettigheter, har myndighet til å pålegge en part i saken å avstå fra en krenkelse, blant annet for å forhindre at importerte varer som krenker en immaterialrettighet, umiddelbart etter tollklareringen bringes inn i handelskanaler under deres jurisdiksjon.

ARTIKKEL 15

Fjerning fra handelen

Partene skal sikre at de vedkommende rettsmyndighetene i en krenkelsessak på anmodning fra rettighetshaveren kan pålegge at det treffes egnede tiltak for varer som er funnet å krenke en immaterialrettighet, og når det passer seg, med hensyn til materialer og redskaper som hovedsakelig brukes i utviklingen eller framstillingen av disse varene. Slike tiltak skal omfatte endelig fjerning fra handelskanalene eller destruksjon. Ved vurderingen av en anmodning om korrigerende tiltak skal det tas hensyn til behovet for forholdsmessighet mellom krenkelsens grovhet og de pålagte avhjelpende tiltakene, samt tredjeparters interesser.

ARTIKKEL 16

Sivilrettslige midler

1. Partene skal gi rettighetshavere tilgang til sivilrettslige prosedyrer om håndheving av enhver immaterialrettighet som omfattes av dette vedlegget.

2. Hver part skal sikre

- a) med hensyn til sivilrettslig behandling, at dens rettsmyndigheter kan pålegge den som vet eller burde vite at vedkommende er involvert i virksomhet som medfører krenkelse av immaterialrettigheter, å betale rettighetshaveren en erstatning som er tilstrekkelig til å kompensere for den faktiske skaden rettighetshaveren er blitt påført som følge av krenkelsen, og
- b) med hensyn til fastsettelsen av erstatningsbeløpet for krenkelse av immaterialrettigheter, at dens rettsmyndigheter blant annet vurderer den

faktiske skaden, tapt fortjeneste, eventuell fortjeneste som inngriperen har oppnådd, eller fastsetter en rimelig lisensavgift.

3. I det minste ved krenkelse av opphavsrett eller nærstående rettigheter og varemerkeforfalskning skal hver part sørge for at dens rettsmyndigheter har myndighet til å pålegge inngriperen å betale rettighetshaveren den fortjenesten som kan tilskrives krenkelsen.

ARTIKKEL 17

Strafferettslige midler

Partene skal sørge for strafferettslige midler og straffereaksjoner for forsettlig krenkelse av immaterialrettigheter i et kommersielt omfang.

ARTIKKEL 18

Sikkerhet eller tilsvarende garanti

Partene skal sørge for at deres vedkommende myndigheter har fullmakt til, i berettigede tilfeller, å pålegge den søkende parten å stille sikkerhet eller tilsvarende garanti, som skal være tilstrekkelig til å beskytte den som søknaden gjelder, samt de vedkommende myndighetene og til å unngå misbruk. Kravet om sikkerhet eller tilsvarende garanti skal ikke i urimelig grad være til hinder for at noen gjør bruk av disse ordningene. Partene kan oppfylle denne forpliktelsen ved å kreve at en søkene part erklærer at den påtar seg ansvar overfor involverte personer, i stedet for å stille sikkerhet eller tilsvarende garanti.

ARTIKKEL 19

Endelige rettsavgjørelser og forvaltningsvedtak

Partene skal sikre at endelige rettsavgjørelser og forvaltningsvedtak i tilknytning til immaterialrettigheter

- a) er skriftlige og inneholder de faktiske forholdene og begrunnelsen eller det rettslige grunnlaget som avgjørelsene eller vedtakene er basert på, og
- b) offentliggjøres eller på annen måte gjøres offentlig tilgjengelig på et nasjonalt språk på en slik måte at interesserte parter kan gjøre seg kjent med dem, med forbehold om vern av fortrolige opplysninger.

ARTIKKEL 20

Samarbeid på immaterialrettens område

Partene, som erkjenner immaterialrettigheters økende betydning som faktor for sosial, økonomisk og kulturell utvikling, er enige om å styrke sitt samarbeid på immaterialrettens område.
